

**KIERUNKI DZIAŁANIA ORAZ PLAN PRACY
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU
OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE
NA 2018 ROK**

Kraków, grudzień 2017 r.

I. WPROWADZENIE

Kierunki działania oraz Plan pracy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie opracowano na podstawie:

- ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity – Dz. U. z 2016 r., poz. 1688, ze zm.),
- „Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2018 r.” zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- „Ogólnych kierunków działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020 (z perspektywą do 2025 r.)” określonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

II. ROCZNY PLAN DZIAŁAŃ KONTROLNYCH WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W KRAKOWIE W 2018 ROKU

Roczny plan działalności kontrolnej został sporządzony zgodnie z wymogami zawartymi w art. 5a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz.1688, ze zm.).

1. Ogólna ocena znaczących zagadnień dotyczących środowiska

W województwie małopolskim największe zagrożenie dla zanieczyszczenia powietrza, jak i jakości wód powierzchniowych stanowi działalność antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa). Wykonana klasyfikacja stref za 2016 rok potwierdziła występujące w poprzednich latach przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na terenie województwa małopolskiego, a także dwutlenku azotu w Aglomeracji Krakowskiej, co wskazuje na konieczność realizacji działań określonych w Programie ochrony powietrza dla województwa małopolskiego wdrożonym uchwałą Nr XXXII/451/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22.01.2017 roku.

Przy wyborze celów kontrolnych, uwzględniono:

- Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020 (z perspektywą do 2025 r.) określone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2018 r.,
- obowiązki raportowania do Komisji Europejskiej wynikające m.in. z Traktatu Akcesyjnego - Środowisko naturalne określane przez Ministra Środowiska,
- wyniki monitoringu powietrza w województwie małopolskim,
- wyniki klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych w województwie małopolskim w roku 2016,
- ocenę jakości powietrza w województwie małopolskim w 2016 r.,
- wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w województwie małopolskim w 2016 r.,
- wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w 2016 r. w województwie małopolskim,
- podstawowe problemy ochrony środowiska na terenie województwa oraz wnioski z oceny stanu przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty,
- przegląd zakładów o dużym ryzyku zaistnienia awarii (kontrola co najmniej raz w roku) i o zwiększonym ryzyku zaistnienia awarii (kontrola co najmniej raz na trzy lata),
- przegląd stacji demontażu pojazdów z wykazu Marszałka Województwa Małopolskiego oraz informacje o nielegalnych stacjach demontażu,
- dane z rejestrów prowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska o podmiotach podlegających ustawie o sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- dane zawarte w ewidencji kontroli i ewidencji podmiotów korzystających ze środowiska, oraz dokumentacji przebiegu i efektów kontroli w tym również dane z prowadzonej przez

- WIOŚ listy zakładów eksploatujących instalacje podlegające obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- skargi i interwencje wpływające do WIOŚ,
  - zasady planowania kontroli określone w Systemie Kontroli opracowanym w ramach Projektu PL-0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”,
  - możliwości kadrowe i organizacyjne Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie.

2. Obszar objęty planem kontroli

W 2018 r. planuje się realizację zadań kontrolnych przez wykonywanie na terenie województwa małopolskiego inspekcji terenowych w zakładach należących do podmiotów korzystających ze środowiska oraz kontroli bez wyjazdu w teren, opartych na analizie posiadanej albo dostarczonej do WIOŚ dokumentacji, szczególnie wyników pomiarów automonitoringowych.

Zadania kontrolne Inspekcji Ochrony Środowiska wymienione zostały w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz.1688, ze zm.) oraz w ustawach i przepisach szczególnych.

Ustalono na 2018 r. realizację 42 celów kontrolnych (tzw. krajowych) wskazanych do wykonania przez GIOŚ (pismo GIOŚ z dnia 8 grudnia 2017 r., znak: DIiO-0703/206/2017/mw).

Lista celów kontrolnych przyjęta do realizacji w roku 2018

Numer	Nazwa celu
1.	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach
2.	Kontrola przestrzegania przepisów prawa przez wytwórców odpadów wydobywczych oraz zarządzających obiektami unieszkodliwiania odpadów wydobywczych
3.	Kontrola przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
4.	Kontrola istniejących terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.
5.	Kontrola przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.
6.	Kontrola przestrzegania przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
7.	Kontrola przestrzegania przepisów o odpadach przez wytwórców komunalnych osadów ściekowych
8.	Kontrola przestrzegania warunków dotyczących pobieranej wody, określonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz decyzjach wydanych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne
9.	Kontrola przestrzegania warunków dotyczących wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz decyzjach wydanych na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne.
10.	Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego
11.	Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach, której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania Programu działań oraz przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych
12.	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie

	warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin
13.	Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów organicznych, środków wspomagających właściwości gleby, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych w procesie produkcji energii z biomasy
14.	Kontrola w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego
15.	Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance)
16.	Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych
17.	Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin
18.	Kontrola w zakresie spełniania przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów
19.	Kontrola w zakresie spełniania przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów
20.	Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza
21.	Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych
22.	Kontrola wypełniania obowiązków wynikających z udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych
23.	Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska
24.	Kontrola zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do otoczenia przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń
25.	Kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw
26.	Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej
27.	Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego
28.	Kontrola, jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń
29.	Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
30.	Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych
31.	Kontrola w zakresie przestrzegania przepisów, o których mowa w art. 136a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
32.	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych.
33.	Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.
34.	Kontrola w zakresie przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

35.	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym
36.	Kontrola stacji demontażu pojazdów
37.	Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji
38.	Kontrola funkcjonowania systemu międzynarodowego przemieszczania odpadów
39.	Kontrola funkcjonowania instalacji przetwarzających i wytwarzających odpady, do których są przywożone, lub z których są wywożone odpady w ramach międzynarodowego przemieszczania odpadów
40.	Kontrola przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna
41.	Kontrola wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska
42.	Kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych

W 2018 roku przewidziano również do realizacji kontrole w ramach 2 ogólnopolskich cykli kontrolnych:

- Kontrola w zakresie przestrzegania przez gminy przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- Kontrola w zakresie realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.

3. Wykaz zakładów objętych planem, w tym wykaz instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego

Zestawienie ilości kontroli planowych - kompleksowych, problemowych przedstawiono w tabeli poniżej

Liczba planowanych kontroli ogółem	Liczba planowanych kontroli w terenie			Planowana rezerwa czasu na inne kontrole w % czasu przeznaczanego na kontrole	Liczba etatów inspekcyjnych łącznie z naczelnikiem wydziału inspekcji wg stanu na 30.10.2015r.
	ogółem	kompleksowych	problemowych		
1	2	3	4	6	7
550	550	67	483	40	50

Zakłada się rezerwę czasową 40% na kontrole pozaplanowe.

Szczegółowy wykaz zakładów planowanych do kontroli umieszczony jest w ISK – Informatycznym Systemie Kontroli. Planując ilość kontroli w 2018 roku wzięto pod uwagę wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, ustawowe obowiązki, zasoby kadrowe i finansowe Wydziału Inspekcji i Działów Inspekcji WIOŚ oraz wymagane do osiągnięcia wskaźniki, wypracowane w wyniku wdrożenia zmian w ramach realizacji Projektu PL0100.

W 2018 roku zaplanowano do zrealizowania 550 kontroli typowych, w których uczestniczy kontrolowany podmiot.

Wg stanu na 15 grudnia 2017 r. zobowiązanych do posiadania pozwolenia zintegrowanego są 143 zakłady (237 instalacji). Liczba zakładów, jak i instalacji jest zmienna z uwagi na powstające nowe zakłady (instalacje) posiadające pozwolenia zintegrowane, jak i „stare zakłady” z uwagi na przeprowadzoną restrukturyzację i zwolnione z takiego obowiązku.

Wykaz zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR i

ZZR) wyznaczonych do kontroli został uzgodniony z Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej.

4. Procedury opracowywania programów kontroli planowych

Planowanie kontroli prowadzone jest w oparciu o przyjętą kategoryzację zakładów, uwzględniając przede wszystkim stopień oddziaływania (ryzyko) działalności prowadzonej przez operatora na środowisko, planowanie cykli kontrolnych oraz planowanie kontroli w oparciu o ustalone krajowe lub wspólnotowe priorytety. Podstawową jednostką podlegającą kontroli jest zakład rozumiany jako konkretne miejsce prowadzenia działalności lub eksploatacji instalacji. Przy sporządzaniu planu kontroli na rok 2018 wygenerowano z Informatycznego Systemu Kontroli (zwanego dalej ISK) zakłady do kontroli w oparciu o tabele ryzyka. System uwzględnił ilość zakładów wybranych do kontroli w zależności od poszczególnych kategorii:

- kategoria I (ryzyko najwyższe) - kontrola co roku - 100 % zakładów tej kategorii,
- kategoria II (ryzyko wysokie) - kontrola co 2 lata - 50 % zakładów tej kategorii,
- kategoria III (ryzyko średnie) - kontrola co 3 lata - 33 % zakładów kat. III,
- kategoria IV (ryzyko niskie) - kontrola co 4 lata lub rzadziej - 25 % zakładów kat. IV.

Zgodnie z Systemem Kontroli przy planowaniu nie uwzględniono zakładów z kategorii V.

Do wygenerowanych z ISK zakładów, przyporządkowano ustalone cele kontroli i cykle kontrolne. Wykaz zweryfikowano i uzupełniono takimi zakładami z ewidencji, niewygenerowanymi przez ISK, których kontrola jest uzasadniona wybranymi celami kontroli. Przyjęto zasadę, że zakład w ramach planu na 2018 rok może być kontrolowany tylko jeden raz. Kontroli planowej przypisany został jeden lub kilka celów kontrolnych. Ewentualne kolejne kontrole zakładu mogą być realizowane jako kontrole pozaplanowe, w tym interwencyjne. Kontrole planowe w terenie, zgodnie z Systemem Kontroli, ze względu na charakter i zakres dzielą się na kontrole kompleksowe i problemowe.

Roczny plan kontroli obejmuje kontrole kompleksowe i problemowe zakładów, w tym kontrole wyrobów, w ramach tzw. „nadzoru rynku” oraz cykle kontrolne zakładów o zasięgu krajowym. Ilość zaplanowanych kontroli o charakterze kompleksowym stanowi 12%, a o charakterze problemowym 88 % ilości kontroli typowych ogółem.

5. Procedury kontroli nieplanowych

W planie na rok 2018 zapewniono 40 % rezerwę czasu na kontrole inne niż planowe.

Przeprowadzane będą typowe kontrole terenowe, w związku z napływającymi wnioskami o podjęcie interwencji, dotyczących naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz kontrole inne niż typowe, połączone z wyjazdem w teren, m.in. takie jak: kontrole transportów towarów i odpadów, kontrole na wniosek organu przed wydaniem decyzji na przetwarzanie odpadów, rozpoznanie zgłoszonego zanieczyszczenia. Niezależnie od tego przewiduje się wykonywanie kontroli pozaplanowych opartych na analizie dokumentacji m. in. w związku z:

- analizą materiałów przekazanych do WIOŚ przez zakłady zobowiązane do prowadzenia pomiarów automonitoringowych (art. 147 i 149 ustawy Prawo ochrony środowiska),
- weryfikacją wykazów zawierających dane o rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (art. 263 ustawy j.w.)
- czynnościami poprzedzającymi wydanie opinii dotyczącej raportu o bezpieczeństwie zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- czynnościami poprzedzającymi wydanie opinii dotyczącej projektów planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie poważnych awarii przemysłowych,
- czynnościami poprzedzającymi wydanie opinii w związku z postępowaniem GIOŚ w sprawie zezwolenia na transgraniczne przemieszczanie odpadów,

- oceną przestrzegania wymagań przez nowe przedsięwzięcia określone w §2 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.),
- oceną zasadności interwencji na podstawie posiadanych dokumentów.

Jednym z zaplanowanych zadań będzie kontynuacja projektu inspekcyjnego IMPEL TFS w ramach prowadzonych wspólnych akcji kontrolnych na drogach i przejściach granicznych. Kontrole te będą realizowane w 2018 roku w ścisłej współpracy ze służbami zaangażowanymi w sprawowanie nadzoru nad transgranicznym przemieszczaniem odpadów.

WIOŚ w Krakowie weźmie udział w projekcie wspólnych kontroli Państwowej Inspekcji Pracy/Państwowej Straży Pożarnej/Inspekcji Ochrony Środowiska w wybranych zakładach branży naftowej i gazowej oraz przemysłu chemicznego.

6. Inne działania

W 2018 r. przekazane zostaną do GIOŚ sprawozdania i raporty:

- do dnia 15 lutego 2018 r. – informacja za rok 2017 wynikająca z art. 72 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach,
- do dnia 19 lutego 2018 r. – informacja o przestrzeganiu przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych w 2017 r.
- do dnia 16 lutego 2018 r. za rok 2017 oraz do dnia 14 sierpnia 2018 r. za I półrocze 2018 r. sprawozdania z działalności kontrolnej wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska – formularz GUS OŚ-2b,
- do dnia 28 lutego 2018 r. informacji za rok 2017 wynikającej z art. 168a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.),
- do dnia 15 marca 2018 r. – informacja za rok 2017 o wynikach kontroli zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej,
- do dnia 30 kwietnia 2018 r - przekazanie wyników kontroli stosowania Programu działań, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566), przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, obowiązane do stosowania Programu działań,
- do dnia 15 grudnia 2018 r. – informacja o wynikach kontroli przestrzegania przepisów art. 29 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, w zakresie przypisanym Inspekcji Ochrony Środowiska,
- przekazanie wyników kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance), w układzie półrocznych zestawień:
  - do dnia 3 lipca 2018 r., za okres od 1 grudnia 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.
  - do dnia 3 grudnia 2018 r., za okres od 1 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r.
- do dnia 30 września 2018 r. – dane za rok 2017 do Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,
- do dnia 30 listopada 2018 r. – dane dotyczące przestrzegania przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przez gminy (kontynuacja cyklu z lat poprzednich, dalsze 10% gmin),

Prowadzone będzie dokonywanie wpisów:

- Informatycznego Systemu Kontroli (ISK),
- elektronicznej ewidencji stacji PEM,
- bazy EKOAWARIE,
- bazy danych o funkcjonujących w województwie składowiskach i spalarniach odpadów.

Kontynuowana będzie współpraca z organami rządowymi i samorządowymi:

- z Inspekcją Transportu Drogowego, Krajową Administracją Skarbową, w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu międzynarodowemu przemieszczaniu odpadów,
- z Państwową Strażą Pożarną w zakresie zapobiegania poważnym awariom oraz usuwania ich skutków,
- z Policją na szczeblu wojewódzkim i powiatowym w zakresie ograniczania patologii w obszarze środowiska, w tym przeciwdziałaniu występowania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku, ze szczególnym uwzględnieniem działań w celu likwidacji „szarej strefy” w zakresie działalności związanej z recyklingiem wielkogabarytowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji.

III. MONITORING ŚRODOWISKA

1. Państwowy Monitoring Środowiska

Jednym z podstawowych zadań Inspekcji jest zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska, poprzez realizację zadań ujętych w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ), utworzonego ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2016 r., poz. 1688, ze zm.). PMŚ zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232, ze zm.) stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Na poziomie województwa zadania Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje wojewódzki inspektor ochrony środowiska, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie (art. 3 i art. 5 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska).

Jednym z głównych celów realizacji zadań PMŚ jest wytwarzanie danych i opracowywanie ocen niezbędnych do wywiązania się Polski z wymagań zawartych w przepisach UE, w szczególności o charakterze ramowym, dotyczących ochrony środowiska, a także wypełnienia podpisanych i ratyfikowanych przez Polskę umów międzynarodowych. Państwowy Monitoring Środowiska zapewnia dane podlegające udostępnianiu w myśl przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017, poz. 1405), regulujących sprawy swobodnego dostępu do informacji o środowisku.

Informacje wytworzone w ramach PMŚ wykorzystywane są przez jednostki administracji rządowej i samorządowej dla potrzeb operacyjnego zarządzania środowiskiem za pomocą instrumentów prawnych oraz do celów monitorowania skuteczności programów i działań oraz strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska.

Od 1 stycznia 2018 roku podstawę prawną do monitorowania wód powierzchniowych w ramach PMŚ stanowi ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2017 poz. 1566), w tym zmiany prawne w zakresie monitoringu wód powierzchniowych, jakie dokonały się w zakresie kompetencji przypisanych Inspekcji Ochrony Środowiska we wspomnianej ustawie, ponadto zmiany szczegółowe w formach i sposobie prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych (jcw), wyszczególnione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz.U. z dn. 2016 r. poz. 1178), a także ogłoszenie rozporządzeń Rady Ministrów w sprawie planów gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy.

W celu wywiązania się z powyższych obowiązków ustawowych w roku 2018, w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa małopolskiego na lata 2016-2020” oraz Aneksy nr 1-5 do Programu PMŚ województwa małopolskiego na lata 2016-2020, kontynuowane będą w oparciu o dotychczasową strukturę czterech podsystemów:

- monitoringu jakości powietrza,
- monitoringu jakości wód,

- monitoringu hałasu,
- monitoringu pól elektromagnetycznych.

Zadania realizowane w ramach PMŚ w 2018 roku będą obejmowały:

1. Kontynuację pomiarów w 24 stacjach pomiarowych oraz wykonanie oceny jakości powietrza w strefach w zakresie: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(α)pirenu i innych WWA w pyłe PM10 oraz prowadzenie całorocznych pomiarów w 2 nowych, mobilnych stacjach pomiarowych w Oświęcimiu i Muszynie Złockim. Łącznie pomiary będą wykonywane na 160 stanowiskach pomiarowych automatycznych i manualnych.
2. Pomiary stanu zanieczyszczenia powietrza pyłem PM2,5 dla potrzeb monitorowania procesu osiągnięcia krajowego celu redukcji narażenia.
3. Monitoring tła miejskiego pod kątem wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).
4. Monitoring chemizmu opadów atmosferycznych i ocena depozycji zanieczyszczeń do podłoża.
5. Badanie wszystkich jcwp zagrożonych niespełnieniem celów środowiskowych dla nich wyznaczonych (zgodnie z obowiązującym dokumentem apgw oraz dla których wyniki z monitoringu diagnostycznego wskazują na zły stan danej jcwp).
6. Prowadzenie monitoringu jcwp leżących na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (MOEU), kontynuacja i uzupełnienie monitoringu diagnostycznego jcwp, monitoringu jcwp leżących na obszarach chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.
7. Kontynuacja badań substancji priorytetowych w wodach powierzchniowych (transpozycja dyrektywy 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej).
8. Kontynuacja prowadzenia obserwacji hydromorfologicznych elementów oceny jakości wód zgodnie z nową metodyką i normą wprowadzoną dyrektywą 2014/201/UE.
9. Wykonanie oceny stanu jcwp w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych, w tym zbiorników zaporowych.
10. Pomiary i ocenę stanu akustycznego środowiska.
11. Pomiary i ocenę poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.
12. Wdrażania i obsługę baz danych PMŚ: JPOAT2.0, JWODA, EHAŁAS i JELMAG w ramach SI Ekoinfonet.
13. Pozyskiwanie informacji o źródłach i ładunkach substancji odprowadzanych do powietrza dla potrzeb realizacji ocen i prognoz w ramach monitoringu jakości powietrza, pozyskiwanie informacji o emisjach zanieczyszczeń do wód oraz informacji o źródłach pól elektromagnetycznych.
14. Opracowanie raportu o stanie środowiska w województwie w 2017 roku oraz raportów tematycznych.
15. Informowanie o stanie środowiska oraz udostępnianie informacji o jakości poszczególnych elementów środowiska w województwie z wykorzystaniem różnych form przekazywania i wizualizacji, w tym poprzez stronę internetową.
16. Opracowywanie sprawozdań z działalności monitoringowej Inspektoratu.
17. Współpraca z Republiką Słowacką na wodach granicznych w ramach grup OPZ i WFD.
18. Utrzymanie rezultatów Projektu PL0302 „Wzmocnienie kontroli przestrzegania prawa w zakresie kontroli i wykorzystania zasobów wodnych w województwie małopolskim” współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

19. Udział we wdrażaniu nowego systemu gromadzenia, udostępniania i przekazywania danych i informacji o stanie środowiska wytwarzanych w ramach PMS m.in. z wykorzystaniem Geograficznego Systemu Informacji (GIS), a także wdrożenie raportowania o stanie środowiska opartego o jednolitą infrastrukturę informacji przestrzennej w Europie (INSPIRE).
20. Realizacja zadań związanych z zapewnieniem wysokiej jakości danych wytwarzanych w ramach systemu, podstawowego warunku wypełnienia celów PMS stawianych mu przez ustawę. Działania związane z zapewnieniem jakości danych będą obejmowały kontynuację procesu wdrażania systemów jakości w podsystemach monitoringu, modernizację infrastruktury pomiarowej, opracowania metodyczne, organizację i udział w krajowych i międzynarodowych badaniach porównawczych oraz pomoc merytoryczną w postaci szkoleń w zakresie procedur systemowych i wymagań prawnych.

W 2018 roku zaplanowano nowe zadania:

1. W strefie małopolskiej planowane jest:
  - ✓ uruchomienie na wniosek władz samorządowych tj. Starosty Oświęcimskiego i Prezydenta Miasta Oświęcim oraz Stowarzyszenia „Stop Fetorowi w mieście i gminie Oświęcim” stacji pomiarowej w Oświęcimiu, ul. Bema (pomiar manualny pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu),
  - ✓ uruchomienie na wniosek Burmistrza Muszyny stacji pomiarowej w Muszynie Złockie, na terenie strefy A uzdrowiska (pomiar manualny pyłu zawieszonego PM10, benzo(a)pirenu),
  - ✓ uruchomienie ciągłych pomiarów pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu na stacji tła regionalnego w Szymbarku w celu wykorzystania stężeń pyłu PM10 do odliczeń udziału źródeł naturalnych w ocenie jakości powietrza (obowiązek wynikający z dyrektywy 2008/50/WE i Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących przedstawienia i odjęcia przekroczeń powodowanych przez źródła naturalne), wyniki benzo(a)pirenu będą wykorzystywane do określenia wielkości tła regionalnego w województwie z uwagi na wielokrotne przekroczenia poziomu docelowego dla tego zanieczyszczenia,
  - ✓ przeniesienie ciągłych pomiarów benzenu z Trzebini, os. ZWM do Zakopanego, ul. Sienkiewicza (w PPMS województwa małopolskiego na lata 2016-2020 zaplanowano rotacyjne – w każdym roku w innej lokalizacji, intensywne pomiary benzenu w strefie małopolskiej).
2. W strefie Aglomeracja Krakowska planowane jest uruchomienie stanowiska pomiaru automatycznego benzenu na stacji tła miejskiego w Krakowie, ul. Bujaka zamiast funkcjonującego do końca 2017 roku stanowiska pomiarów manualnych.
3. Zaplanowanie do realizacji w ramach monitoringu badawczego WWA badań: benzo(a)pirenu, benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(ghi)perylenu, indeno(1,2,3-cd)pirenu, fluorantenu, antracenu w 61 punktach pomiarowo-kontrolnych (w celu dostarczenia informacji do określenia tła geochemicznego, obszarów emisji i dróg transportu zanieczyszczeń WWA w wodach powierzchniowych).
4. Zmianie uległa lokalizacja punktu pomiarowego hałasu drogowego zlokalizowanego w Nowym Sączu przy Alei Sucharskiego, na ul. Hallera (ze względu na przebudowę układu drogowego).
5. Wykonanie mapy akustycznej miasta Skawina w terminie 1.01.2018 – 31.12.2020.

Szczegółowy zakres i sposób realizacji zadań w 2018 roku został przedstawiony w „Programie państwowego monitoringu środowiska województwa małopolskiego na lata 2016-2020”, oraz ww. aneksach zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Program wojewódzki PMS opracowano w oparciu o zatwierdzone przez Ministra Środowiska

„Program państwowego monitoringu środowiska na lata 2016-2020”.

2. Działalność laboratoryjna

W 2018 roku Laboratorium będzie kontynuować realizację zadań statutowych. Podstawowa działalność Laboratorium w 2018 roku wynikać będzie z potrzeb komórek organizacyjnych WIOŚ (Wydział Inspekcji, Wydział Monitoringu Środowiska). Wykonywanie przez Laboratorium badania, wynikające z potrzeb klientów wykonują Pracownie:

- Pracownia Badań Fizykochemicznych (badania fizykochemiczne, pobieranie próbek),
- Pracownia Badań Środowiskowych w Nowym Sączu (pobieranie próbek, badania biologiczne, fizykochemiczne, akustyczne),
- Pracownia Badań Środowiskowych w Tarnowie (pobieranie próbek, badania biologiczne, fizykochemiczne, akustyczne),
- Pracownia Badań Automatycznych Powietrza (badania imisji),
- Pracownia Badań Terenowych (pobieranie próbek, badania emisji, akustyczne, PEM).

Realizacja badań

Laboratorium będzie wykonywać badania i pomiary zgodnie z metodykami i procedurami analitycznymi i pomiarowymi w oparciu o posiadaną aparaturę zgodnie z wojewódzkimi programami monitoringu środowiska oraz zleceniami Wydziału Inspekcji w obszarach:

- a) Analizy i pomiary wykonywane w ramach **kontroli** w zakresie:
  - gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony gleb,
  - emisji zanieczyszczeń do powietrza (pył, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i inne),
  - emisji hałasu,
  - promieniowania niejonizującego,
  - w przypadku wystąpienia poważnych awarii
- b) Analizy i pomiary wykonywane w ramach **monitoringu środowiska**:
  1. monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych
  2. monitoring jakości powietrza, w tym:
    - imisja zanieczyszczeń powietrza (pył PM₁₀ i PM_{2,5}, SO₂, NO₂, CO, ozon, benzen),
    - oznaczenia wykonywane z próbek pyłu zawieszonego: metale ciężkie, WWA,
    - chemizm opadów atmosferycznych.
    - udział w zapewnieniu i weryfikacji odpowiedniej lokalizacji stacji pomiarowych pod kątem optymalnej reprezentatywności i odpowiedniego otoczenia stacji.
  3. monitoring hałasu i PEM :
    - prowadzenie pomiarów hałasu, w szczególności na obszarach nie objętych obowiązkiem mapowania akustycznego,
    - wdrażanie metod przestrzennej analizy zagrożeń hałasem w środowisku do oceny stanu akustycznego,
    - opracowanie map akustycznych dla miast poniżej 100 tys. mieszkańców,
    - prowadzenie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku
  4. Udział w wprowadzaniu zasobów danych do baz danych SI EKOINFONET

Uzyskane w trakcie badań wyniki będą przekazywane klientom, a w stosownych obszarach, zamieszczane w bazach danych lub publikowane na stronie internetowej.

Zadania będą realizowane ze środków budżetowych oraz ze środków funduszy ochrony środowiska za pośrednictwem rezerwy budżetu państwa.

Działalność związana z funkcjonowaniem systemu zarządzania

Planuje się utrzymanie istniejącego systemu zarządzania, a także rozszerzenie akredytacji o nowe wskaźniki.

W ramach działalności związanej z funkcjonowaniem systemu zarządzania Laboratorium będzie m.in. prowadzić stały nadzór nad wyposażeniem pomiarowym (w tym zapewnienie spójności pomiarowej), dokumentacją, wykonywać audyty wewnętrzne.

Laboratorium będzie uczestniczyć w badaniach biegłości i porównaniach międzylaboratoryjnych organizowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska lub inne kompetentne organizacje we wszystkich komponentach PMŚ w tym badaniach biegłości dla analizatorów gazowych, badaniach międzylaboratoryjnych dla poborników i mierników pyłowych, sprawdzeniach i kalibracjach stacji monitoringu jakości powietrza, a także badaniach biegłości i interkalibracjach w zakresie pomiarów pozostałych komponentów PMŚ.

Wdrożenia

Laboratorium będzie kontynuować wdrażanie do pracy nowego wyposażenia pomiarowego, jakie pozyskano w bieżącym roku, jak również wdrażanie nowych metodyk badawczych w związku z wprowadzaniem rozporządzeń Ministra Środowiska w sprawie monitoringu środowiska.

Laboratorium będzie realizować zadania przygotowania infrastruktury technicznej dla urządzeń pomiarowych, badawczych i wyposażenia laboratoryjnego planowanych do zakupu w ramach realizacji projektu „*Wzmocnienie monitoringu wód w zakresie procedur zapewnienia i kontroli jakości pomiarów i ocen stanu wód powierzchniowych oraz infrastruktury badawczej, pomiarowej i informatycznej*”, finansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 oraz programu POIS „**Unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury kalibracyjnej i wzorcującej Krajowego Laboratorium Referencyjnego i Wzorcującego ds. badań powietrza atmosferycznego**”.

W roku 2018 będzie następować kontynuacja specjalizacji poszczególnych pracowni wchodzących w skład Laboratorium oraz dalsza konsolidacja stosowanych metodyk badawczych.

Szkolenia

Laboratorium planuje uczestniczyć w szkoleniach zewnętrznych, obejmujących pracowników Laboratorium z zakresu:

1. systemu zarządzania,
2. realizacji badań w poszczególnych komponentach,
3. metod badawczych,
4. metod pomiarów emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, emisji zanieczyszczeń powietrza, hałasu i PEM (pól elektromagnetycznych) w środowisku,
5. w szkoleniach w zakresie obsługi baz SI EKOINFONET,
6. bhp.

Dodatkowo, będą realizowane szkolenia wewnętrzne, na stanowiskach pracy, doskonalące pracę analityków i pomiarowców, w tym upowszechniające wiedzę pozyskaną w trakcie szkoleń organizowanych przez GIOS.

Współpraca

Laboratorium będzie prowadzić współpracę z:

1. Krajowym Laboratorium Referencyjnym i Wzorcującym ds. Badań Jakości Powietrza GIOŚ,
2. Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska w zakresie opiniowania i wdrażania metodyk badawczych,
3. laboratoriami słowackimi w zakresie pobierania próbek i wykonywania badań w ramach monitoringu rzek granicznych,

4. innymi laboratoriami, głównie wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska, przez wymianę doświadczeń w zakresie działań obejmujących zadania statutowe,
5. wyższymi uczelniami technicznymi i instytutami naukowymi,
6. innymi instytucjami w zakresie dotyczącym działalności laboratoryjnej.

Laboratorium zapewni udział pracowników w realizacji zadań Głównego Inspektora oraz zadań własnych wynikających z umów i współpracy z organizacjami międzynarodowymi.

Edukacja

Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie będzie prowadzić działalność edukacyjną dla uczniów szkół średnich i studentów, prowadzić praktyki zawodowe najczęściej w wymiarze dwóch tygodni lub jednego miesiąca dla studentów szkół wyższych; szkoli stażystów i wolontariuszy. Równocześnie w miarę potrzeb będzie włączać się w inne inicjatywy edukacyjne oraz informacyjne.

IV. UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI O ŚRODOWISKU

Najważniejszymi zadaniami w 2018 r. w zakresie upowszechniania informacji o środowisku będą:

1. Upowszechnianie dostępu do informacji o środowisku, w tym aktualizacja i rozwój portali internetowych.
2. Współpraca z regionalnymi i lokalnymi mediami, m.in. poprzez dostarczanie informacji na temat podejmowanych działań oraz o wynikach prowadzonej działalności (np. udzielanie wywiadów w sprawach znajdujących się w kompetencjach WIOŚ).
3. Włączanie się w wybrane regionalne i lokalne inicjatywy edukacyjne oraz informacyjne dotyczące stanu i ochrony środowiska.
4. Współpraca ze społecznością lokalną oraz ekologicznymi organizacjami pozarządowymi.

V. ZADANIA ORGANIZACYJNE

W 2018 r. będą kontynuowane prace nad koncepcją usprawnienia i zwiększenia efektywności działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie:

- wdrożenie systemu elektronicznego obiegu dokumentów EZD jako podstawowego sposobu dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw;
- komunikacja pomiędzy urzędami drogą elektroniczną, w szczególności poprzez wykorzystanie platformy ePUAP;
- organizacja szkoleń w celu doskonalenia wiedzy i umiejętności wykonywania zadań przez pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie.

Pracownicy Inspektoratu będą brać udział w szkoleniach zewnętrznych, przede wszystkim w szkoleniach organizowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, zgodnie z planem szkoleń GIOŚ (szkolenia specjalistyczne) oraz Szefa Służby Cywilnej i KPRM, a także w szkoleniach wewnętrznych w celu doskonalenia wiedzy i umiejętności wykonywania powierzonych zadań.

Informacje i materiały uzyskane w trakcie szkoleń będą upowszechniane wśród pracowników za pomocą systemu EZD.

- aktualizacja aktów prawa wewnętrznego

W 2018 r. w celu usprawnienia funkcjonowania jednostki będą kontynuowane prace związane ze sporządzaniem oraz aktualizacją instrukcji, regulaminów i zarządzeń wewnętrznych.

W 2018 r. rozpoczną się prace związane z realizacją II etapu zadania inwestycyjnego przy ul. Półłanki 76E w Krakowie.